

Leerkrachthandleiding

E7

Informatief

Les 1 - 10 : 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!'

Inhoudsopgave

Overzicht 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!' – Esther Walraven.....	4
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5.....	5
Les 1.....	8
Les 2.....	12
Les 3.....	14
Les 4.....	16
Les 5.....	18
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10.....	21
Les 6.....	22
Les 7.....	24
Les 8.....	26
Les 9.....	28
Les 10.....	30
Antwoorden teamboekje	33
LES 1-5	34
LES 6-10	36
Antwoorden bij de toetsen	39
ANTWOORDEN TOETS LES 4.....	40
ANTWOORDEN TOETS LES 9.....	40

Overzicht 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!' – Esther Walraven

Les	1-5	6-10
Bladzijde	8 t/m 55	56 t/m 105
Woorden van de week	smeuïg(e) verslikken taai de vezel de wasem gevarieerd	de knol (knollen) onweerstaanbaar stomen (gestoomde) fokken (gefokt) bederven (bedorven) pekelen
Lezen en team-opdrachten	Woorden van de week: Betekenissen opzoeken in het (spreek)woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen. Lezen: Voorspellen Wat ze gaan leren over eten en je lijf en waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken. Verhelderen In eigen woorden weergeven wat te zien is op de afbeelding, wat peristaltiek is, waarom je je eigen plas wel/niet moet drinken en waarom je niet elke dag hetzelfde kunt eten.	Woorden van de week: Betekenissen opzoeken in het (spreek)woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen Lezen: Vraag & antwoord Antwoorden in de tekst vinden over waarom je ook met je ogen proeft en waarnaar 'daardoor', 'daar' en 'dat' naar verwijzen. Zelf een opzoekvraag bedenken. Samenvatten Drie hoofdstukken kort samenvatten (max. drie zinnen).
Toets-opdrachten*	Begrijpend lezen: 4 meerkeuzevragen, 1 open vraag Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen	Begrijpend lezen: 4 meerkeuzevragen, 1 open vraag Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen
Schrijf-opdrachten**	Een voedingsplan maken voor iemand van je eigen leeftijd.	Een nieuw hoofdstuk maken voor het boek.

*Toets: Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

**Schrijfopdrachten: Er kan voor gekozen worden om een schrijfopdracht uit te spreiden over twee weken. Maak in dat geval een keuze uit de bovenstaande opdrachten.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5

'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!' – Esther Walraven

Waarom ruiken je eigen scheten (meestal) niet zo vies als die van een ander? Welk eten heeft je lijf allemaal nodig? Waarom ga je boeren als je prik drinkt? Hoe komt het dat je beter scoort als je net een banaan gegeten hebt? En waarom word je blij van chocolade?

WAAROM je eigen SCHETEN soms niet zo erg STINKEN! is een informatief en grappig boek over eten en je lijf voor nieuwsgierige kinderen. Meer dan vijftig verschillende onderwerpen worden op een toegankelijke en vlotte manier besproken. Je leert er niet alleen veel van, het is ook nog eens heerlijk om te lezen. Een boek om van te smullen!

De lesdoelen van les 1-5:

'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!' – Esther Walraven blz. 9 t/m 53	
Informatief: (eten/ lichaam /gezondheid)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen vertellen hoe je gezondheid samenhangt met de voeding. - De leerlingen kunnen vertellen hoe poep ontstaat en waarom het soms wel en soms niet stinkt.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen wat voor soort boek 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken' is en wat het schrijfdoel van de auteur is. - De leerlingen kunnen op basis van illustraties een voorspelling doen over wat ze gaan leren over eten en je lijf. - De leerlingen kunnen voorspellen waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat te zien is op de afbeelding op bladzijde 19. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat peristaltiek is en waar het goed voor is. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom wetenschappers zeggen dat je eigen plas drinken nergens goed voor is, behalve als je zonder water in de woestijn probeert te overleven. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom je niet elke dag hetzelfde kunt eten.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een voedingsplan maken voor iemand van hun eigen leeftijd.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 1-5):

- Zet het digibordschema 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!' les 1-5* klaar.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg voldoende kopieën studiewijzers per team klaar (teamopdrachten: teamwoordbon en 4 x per team 'Woord en betekenis', 1 x per team 'Antoniemen')*.
- Hang de woordmuur op.
- Leg de teambakken klaar met daarin het leesboek, de teamboekjes, memo's en de spiekbrieven.
- Leg nieuwe mappen klaar voor nieuwe teamwoordenboeken.
- Leg de kaart 'Voorspellen met de dobbelsteen' en een dobbelsteen voor elk team klaar (les 1).
- Leg antwoordblad ABCD met wasknijper klaar per leerling (les 4).
- Leg de toetsboekjes 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!' klaar (les 4).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
1.	smeuig(e)	14	<i>Iets eetbaars wat lekker zacht en een beetje vettig is.</i>
1.	verslikken	16	<i>Verkeerd slikken, waardoor het in je luchtpijp komt.</i>
2.	taai	25	<i>Moeilijk te breken, te snijden of te scheuren.</i>
2.	de vezel	27	<i>Een lang dun deeltje in bijvoorbeeld vlees, planten en brood.</i>
3.	de wasem	31	<i>Zichtbare damp.</i>
3.	gevarieerd	36	<i>Met veel variatie, steeds anders of met verschillende dingen.</i>

Les 1

**Samenwerk
vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen wat voor soort boek 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken' is en wat het schrijfdoel van de auteur is.
- De leerlingen kunnen op basis van illustraties een voorspelling doen over wat ze gaan leren over eten en je lijf.
- De leerlingen kunnen voorspellen waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken.

Materialen:

- 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken', blz. 9 t/m 18 (t/m '... hol daar binnen.')
- teamboekje, les 1-5
- 4 x studiewijzer per team: 'Woord en betekenis', 1 x studiewijzer per team: 'Antoniemen' en teamwoordbonnen
- Brain Game naar keuze
- woordmuur
- voorspelkaart en dobbelsteen (per team)

VOORSPellen EN DOEL VAN DE SCHRIJVER

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen waar het boek over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is.

DDU

1. Uitleg. "De titel van het boek geeft nog niet helemaal duidelijk aan waar het boek over gaat; Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken! De ondertitel vertelt het wel heel duidelijk: het gaat over weetjes over eten en je lijf. Laten we het boek eens even snel doorbladeren. Wat valt op aan dit boek?" **DDU.** "Dit boek heeft allemaal hoofdstukken die beginnen met 'Waarom ...'. We gaan dus heel veel verschillende weetjes achterhalen over eten en ons lijf."

2. Opdracht. "Ieder team gooit met de dobbelsteen en kijkt op de kaart welke opdracht bij het aantal ogen van de dobbelsteen hoort. Bekijk de voor- en achterkant van het boek en kijk of je aanwijzingen kunt vinden waar dit boek over gaat. Overleg wat jullie teamantwoord is. Zorg ervoor dat iedereen dat teamantwoord kan geven. Als je klaar bent, kun je nog eens met de dobbelsteen gooien en een volgende vraag gaan opzoeken in het boek."

**GH
///**

Geef tijd om te bladeren in het boek, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en schrijf de belangrijkste voorspellingen op en waardeer de antwoorden met punten. "We gaan na les 5 kijken wat we goed voorspeld hebben en wat toch anders is dan dat we nu denken."

DDU

3. Schrijversdoel. "De schrijver heeft het boek geschreven met een bepaald doel, wat wil de schrijver denk je?" **DDU.** "Het boek is vooral geschreven om ons te informeren. Dit heeft de schrijver geprobeerd op een gemakkelijke manier te doen."

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg/Teamboekje. "In het teamboekje zie je bij les 1-5 een deel van de woorden van de week al staan. Van deze woorden moet je de betekenis opzoeken in het (spreek)woordenboek. Deze woorden van de week vullen jullie verder aan door voor zes woorden een studiewijzer 'Woord en betekenis' in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van illustraties en de tekst een voorspelling doen over wat ze gaan leren over eten en je lijf en ze kunnen voorspellen waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken.

1. Uitleg leesdoel. “Jullie werken met je team aan de woorden van de week en maken ook samen de teamopdrachten. Op vrijdag moeten alle opdrachten helemaal af zijn. Het leesdoel van deze les is het voorspellen van de inhoud van het boek. Bij de teamopdrachten ‘Voorspellen’ ga je deze week voorspellen wat je gaat leren over eten en je lijf en waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken. Het voorspellen helpt je om de tekst van het boek beter te begrijpen. Het praten over de tekst met je team is ook erg belangrijk om te kijken of iedereen dezelfde informatie uit de tekst haalt. Bij de tweede voorspelling voorspel je eigenlijk wat er in een van de hoofdtukken verteld wordt. Dat lezen we pas in les 2. Als je het hoofdstuk gelezen hebt, ga je na of de voorspelling klopte.”

2. Modeling. “We hebben door het boek te bekijken al voorspeld wat voor een boek wij denken dat ‘Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!’. Zoek de antwoorden door naar de tekst en plaatjes te kijken. Het is dus belangrijk dat je het niet al te grondig door gaat lezen, maar alleen nog maar er doorheen bladert. Je kunt niet alle onderdelen opschrijven misschien, dus denk goed na over hoe je het kan clusteren. Als ik bijvoorbeeld een hockeystick, een basketbal en een tennisnet zie, zou ik dat clusteren als ‘sport’. Als ik een haarborstel, handzeep en een nagelschaartje zie, zou ik dat kunnen clusteren als ‘uiterlijke verzorging’. Het is niet erg als je de opdracht vandaag niet helemaal af krijgt. We gaan meerdere lessen besteden aan het maken van de opdrachten en tijdens les 5 maken we de opdrachten helemaal af.” **Geef de leerlingen even de tijd om de teamopdrachten te plannen.**

2. Zelfstandig lezen: blz. 9 t/m 18 (t/m ‘... hol daar binnen.’), memo’s plakken op lastige woorden.

tijd
klaar

10 minuten

woorden van de week

3. Maatjeswerk: memo’s vergelijken, woorden bespreken en aan elkaar uitleggen, duo-lezen: blz. 16 t/m 18 (t/m ‘... hol daar binnen.’).

tijd
klaar

10 minuten

woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten

4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd
///

5 minuten

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH

1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg over de samenwerking en de planning, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten en het samenwerken. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan de samenwerkingvaardigheid die de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.

GH

///

2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten. Bespreek met de leerlingen of ze woorden tegen zijn gekomen die een betekenis hebben die anders is dan in het woordenboek omschreven staat. Stimuleer de discussie waarom dit zo kan zijn (het wordt letterlijk/figuurlijk gebruikt, het gaat om een ander ding, etc.)

terugblik

- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

spel   **Brain Game naar keuze**

Les 2

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat te zien is op de afbeelding op bladzijde 19.
  - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat *peristaltiek* is en waar het goed voor is.
- Materialen:**
- 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!', blz. 18 (vanaf 'Waarom je trek krijgt als je een tijdje niet hebt gegeten') t/m 30
  - teamboekje, les 1-5
  - Spiekbrief 'Verhelderen'
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
  - woorden van de week
  - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "In les 1 hebben we de eerste zelfgekozen woorden op de woordmuur geschreven. Let vandaag weer goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor je teamwoordenboek en waarmee we de woordmuur kunnen aanvullen."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat te zien is op de afbeelding op bladzijde 19 en wat *peristaltiek* is en waar het goed voor is.

1. Leesdoel. "Vandaag gaan we verder met het verhelderen van stukken tekst. Het helpt je de tekst beter te begrijpen als je dingen weergeeft in je eigen woorden. Eén van de opdrachten in het teamboekje is verhelderen wat er te zien is op de afbeelding op bladzijde 19. Je vertelt hier dus niet letterlijk wat je ziet: namelijk een jongetje met tekst erboven, maar het is de bedoeling dat je uitlegt wat er gebeurt op de afbeelding."

2. Modeling. "Als ik naar de afbeelding kijk dan zie ik dat de tekst in twee kleuren staat. In de opdracht staat ook dat ik uit moet leggen waar die kleuren voor staan. Van de tekstwolkjes lopen er lijnen naar het jongetje, maar die lopen niet naar hetzelfde punt toe. Het lijkt erop dat de ene tekstwolk uit zijn hoofd komt, namelijk de groene, en de andere vanuit zijn neus of mond, namelijk de blauwe. Als ik in de tekst lees ik vast waarom dat zo is. Daarom je ik de tekst onder het kopje 'Waarom je trek krijg als je een tijdje niet hebt gegeten' lezen en op zoek naar aanwijzingen. Dat is dus ook wat jullie straks gaan doen."

3. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten. "Lees de opdracht met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht."

tijd 5 minuten

4. Zelfstandig lezen: blz. 18 (vanaf 'Waarom je trek krijgt als je een tijdje niet hebt gegeten') t/m 30, memo's plakken op aanwijzingen.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten

	5. Maatjeswerk: memo's vergelijken en aan elkaar uitleggen waarom dit een belangrijke aanwijzing is, duo-lezen: blz. 29 t/m 30.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten.
	6. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
tijd	<u>20 minuten</u>
	7. Groep. Laat de teams vertellen wat ze nu weten over wat er gebeurt op de afbeelding van bladzijde 19. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.
GH	
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
AFRONDING	
GH	1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welke samenwerkingvaardigheid de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden.
///	Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten
spel	- Brain Game naar keuze

Les 3

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom wetenschappers zeggen dat je eigen plas drinken nergens goed voor is, behalve als je zonder water in de woestijn probeert te overleven.
  - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom je niet elke dag hetzelfde kunt eten.

- Materialen:**
- 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!', blz. 31 t/m 39
  - spiekbrief 'Verhelderen'
  - teamboekje, les 1-5
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "Tijdens de vorige les hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden staat al vast, maar de laatste woorden kiezen jullie zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom wetenschappers zeggen dat je eigen plas drinken nergens goed voor is, behalve als je zonder water in de woestijn probeert te overleven en waarom je niet elke dag hetzelfde kunt eten.

1. Uitleg leesdoel. "Bij verhelderen zet je de informatie in het boek om naar je eigen woorden. Daarbij is het dus belangrijk dat je eerst goed en zorgvuldig leest en op zoek gaat naar aanwijzingen in de tekst. Bij opdracht 5 staat een best lange vraag. Wetenschappers zeggen dat je eigen plas drinken nergens goed voor is, behalve als je zonder water in de woestijn probeert te overleven. Eigenlijk bestaat deze zin uit twee onderdelen, die moeten we dus ook beide verhelderen: 'waarom je eigen plas drinken nergens goed voor is' is het eerste deel en 'behalve als je zonder water in de woestijn probeert te overleven' is het tweede deel. Zorg dus dat deze onderdelen ook beide aan bod komen in je antwoord en zoek voor beide onderdelen aanwijzingen in de tekst." **Geef de leerlingen even de tijd om de teamopdrachten te plannen.**

2. Zelfstandig lezen: blz. 31 t/m 39, memo's plakken op aanwijzingen.

tijd 10 minuten
klaar woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten

3. Maatjeswerk: memo's vergelijken en aan elkaar uitleggen waarom dit een belangrijke aanwijzing is, duo-lezen: blz. 36 t/m 39.

tijd 10 minuten
klaar woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten.

4. Team. Uitvoeren van de teamopdrachten.

tijd 10 minuten

GH 5. Groep. Laat de teams vertellen wat ze als teamantwoord hebben op de vraag waarom de *warp drive* ingezet wordt. Probeer te achterhalen of de leerlingen er nu ook achter zijn gekomen wat de *warp drive* is. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.

/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH 1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.

2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten.

terugblik

- teamopdrachten
- woorden van de week
- punten en feedback

voorblik

- toets
- introductie schrijfo opdracht

spel Brain Game naar keuze

Les 4

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!', blz. 40 t/m 47
- toetsboekje, week 1 (les 4)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - teamopdrachten met verhelderen
- woorden van de week

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 40 t/m 47 en maken van de vragen.
tijd 20 minuten
klaar woorden van de week afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**
→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een voedingsplan maken voor iemand van hun eigen leeftijd.

1. Ophalen van kennis. "Jullie hebben tijdens het lezen heel veel geleerd over gezond eten en hoe je dat het beste aan kunt pakken. Zelf weet je vaak ook wel veel over welke producten gezond zijn en welke ongezond. Wat zijn nu ongezonde producten en wat zijn gezonde producten?" **DDU.** "Een appel en wortelen zijn gezond, chips en pizza zijn ongezond. Betekent dat dan ook dat je een ongezond persoon bent als je een keer een pizza of patat eet? Nee, dat mag natuurlijk soms wel. Als je over het algemeen maar vooral gezond eet en genoeg erbij beweegt."
2. Opdracht. "Aangezien sommige kinderen en ouders misschien niet weten wat nou een gezond eetpatroon is, gaan jullie iemand van je eigen leeftijd daarbij helpen. Jullie gaan

**tijd
klaar
///**

bedenken wat iemand in een week kan eten om zo een gezond eetpatroon te hebben. De eerste stap daarbij is dat jullie de relevante informatie uit de tekst gaan halen. Waar moet je rekening mee houden als je gezond wil eten? In het stappenplan is ruimte voor zes punten. Misschien weet je er minder, dan is dat niet zo erg. Misschien weet je er meer, schrijf dit dan even op een ander blaadje erbij of onder het stappenplan op de volgende bladzijde waar nod een lege ruimte is. Met die informatie gaan jullie tijdens de volgende les bezig met het bedenken wat iemand moet eten.”

10 minuten

een begin maken met het voedingsplan

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

terugblik

- toets
- voorbereiding op de schrijfpdracht
- punten en feedback

vooruitblik

- schrijfpdracht
- terugblik op de voorspelling
- inleveren van teamwoordenboek
- team van de week

spel

Brain Game naar keuze

Les 5

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een voedingsplan maken voor iemand van hun eigen leeftijd.

Materialen: - 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!', blz. 48 t/m 55
- teamboekje, les 1-5

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding op schrijfpdracht

vooruitblik - schrijfpdracht
- terugblik op de voorspelling
- inleveren teamwoordenboek
- team van de week

TEAMOPDRACHTEN: AFMAKEN EN SCHRIJFPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een voedingsplan maken voor iemand van hun eigen leeftijd.

1. Uitleg. "Vandaag hebben jullie de tijd om de opdrachten af te maken, maar we hebben ook de schrijfpdracht. Tijdens les 4 hebben we daar een begin mee gemaakt en vandaag gaan jullie het voedingsplan schrijven. Jullie hebben al overlegd hoe je het gaat aanpakken. Als dat nog niet helemaal duidelijk is, moeten jullie nog even overleggen wie in jullie team wat gaat doen. Aan het eind van deze les presenteert ieder team zijn voedingsplan."

2. Opdracht. "Lees in het teamboekje de opdracht nog eens door en verdeel de taken. Help elkaar en maak de opdrachten helemaal af."

tijd 30 minuten

klaar bedenk er nog een dag bij of bedenk (of ga op zoek naar) een lekker en gezond recept

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

3. Presentatie van het voedingsplan. "Jullie gaan nu als team jullie voedingsplan presenteren aan de groep. Het gehele voedingsplan is wat veel, dus denk goed na over wat je erover wil vertellen en welke dag je als voorbeeld vertelt aan de groep. Overleg hoe jullie dat gaan doen en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep."

tijd 5 minuten

4. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.

tijd 10 minuten

5. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") **voor de volgende week.**

tijd 5 minuten

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

tip Noteer in welke mate het de teams gelukt is om aan de eisen van de schrijfpdracht te voldoen.

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze opgedaan hebben de voorspellingen beoordelen en aanvullen.

1. Uitleg. "We zijn nu 5 lessen bezig met het boek 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!'. Met de dobbelsteen hebben we allerlei voorspellingen gedaan over het boek. Vandaag gaan we kijken of we het nog steeds eens zijn met onze voorspellingen. Voorspellingen kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet."

- 2. Opdracht.** “We gaan eerst kijken naar de ‘voorkant’. We hebben voorspeld dat het boek gaat over *(vul aan wat het antwoord van de groep was)*. Nu we al vijf dagen in het boek hebben gelezen weten we nu meer over de inhoud van het boek. Hebben we het juist voorspeld?”
- GH**
/// **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen.** “Dan gaan we nu kijken naar de illustraties. *(vul aan wat het antwoord van de groep was)*. Klopt dit met wat we nu gelezen en gezien hebben?”
- GH**
/// **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben om iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**
- tip** *Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.*
- 3. Afronding.** “We hebben de voorspellingen besproken met dat wat we nu weten over het boek. Maar het boek is natuurlijk nog niet uit. Het verhaal is wel al uit, dus onze verwachtingen van het verhaal zullen verder niet veranderen.”

AFRONDING

- 1. Woorden van de week.** “Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur. Dit teamwoordenboek leveren jullie vandaag in en daar kun je ook punten voor krijgen.”
- 2. Terugblik.** “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat het ... team elkaar goed hielp. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.”
- ///** **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”
- Vieren van het resultaat.** Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op en het team met de meeste punten is volgende week ‘team van de week’.
- 3. Vooruitblik.** ‘Volgend les lezen we verder in ‘Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10

De lesdoelen van les 6-10:

‘Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!’ – Esther Walraven blz. 55 t/m 105	
Informatief: (eten/ lichaam /gezondheid)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen vertellen hoe je gezondheid samenhangt met de voeding. - De leerlingen kunnen vertellen hoe poep ontstaat en waarom het soms wel en soms niet stinkt.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken en de betekenis. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen uitleggen waarom je niet alleen met je tong proeft, maar ook met je ogen. - De leerlingen kunnen uitleggen waar ‘daardoor’, ‘daar’ en ‘dat’ naar verwijzen in de tekst. - De leerlingen kunnen aangeven of de vragen opzoekvragen of nadenkvragen zijn en dit onderbouwen. - De leerlingen zelf een opzoekvraag bedenken bij de tekst. - De leerlingen kunnen het hoofdstuk ‘Waarom je best zonder vlees kan’ kort samenvatten. - De leerlingen kunnen het hoofdstuk ‘Waarom je soms misselijk bent’ kort samenvatten. - De leerlingen kunnen het hoofdstuk ‘Waarom een koelkast van levensbelang is’ kort samenvatten.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een hoofdstuk aan het boek toevoegen.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 6-10):

- Kijk de opdrachten van les 1-5 na en leg de teamboekjes ‘Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!’ weer klaar.
- Zet het digibordschema ‘Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!’ les 6-10* klaar.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg voldoende kopieën studiewijzers per team klaar (teamopdrachten: 6 x ‘Woord en betekenis’)
- Hang de woordmuur op.
- Leg antwoordblad ABCD met wasknijper klaar per leerling (les 9).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
6.	de knol (knollen)	62	<i>Het deel van een wortel of stengel van een plant met de vorm van een bol.</i>
6.	onweerstaanbaar	67	<i>Heel aantrekkelijk, waar je wel van móet houden.</i>
7.	stomen (gestoomde)	72	<i>Met waterdamp gaar maken.</i>
7.	fokken (gefokt)	74	<i>Vee of andere dieren houden om ze jonge dieren te laten voortbrengen.</i>
8.	bederven (bedorven)	88	<i>Iets wat goed was, wordt slecht.</i>
8.	pekelen	89	<i>Eten in een sterke oplossing van zout lessen om het houdbaar te maken.</i>

Les 6

**Samenwerk
vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen uitleggen waarom je niet alleen met je tong proeft, maar ook met je ogen.
- De leerlingen kunnen uitleggen waar 'daardoor', 'daar' en 'dat' naar verwijzen in de tekst.
- De leerlingen kunnen aangeven of de vragen opzoekvragen of nadenkvragen zijn en dit onderbouwen.

Materialen:

- 'Waarom je eigen scheen soms niet zo erg stinken!', blz. 55 t/m 67
- teamboekje, les 6-10
- spiekbrieven 'Vragen stellen'
- 6 x studiewijzer 'Woord en betekenis'
- woordmuur
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

1. Terugblik. "Vorige week hebben we teamopdrachten gemaakt die onder andere gingen over de woorden van de week en over gezonde voeding en over poep. Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik de teams punten gegeven voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is deze week het team van de week en dat is geworden ..... (Noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Deze week lezen we verder in het boek 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!'. Maar eerst bepalen we per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van les 6-10."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "In het teamboekje zie je bij les 6-10 weer een deel van de woorden van de week in een kolom staan. Van deze woorden moet je de betekenis opzoeken in het (spreek)woordenboek. Deze woorden van de week vullen jullie verder aan door deze week voor zes woorden een studiewijzer 'Woord en betekenis' in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden. Zorg dat je woorden kiest die belangrijk zijn voor het begrip van de tekst en die iedereen moeilijk vindt. Vergeet niet op welke bladzijde je de woorden gevonden hebt."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen uitleggen waarom je niet alleen met je tong proeft, maar ook met je ogen en waar 'daardoor', 'daar' en 'dat' naar verwijst en ze kunnen aangeven waarom dit opzoekvragen of nadenkvragen zijn.

1. Leesdoel. "Deze week gaan we vragen over de tekst beantwoorden en samenvatten. Vandaag zullen we ons bezighouden met vragen beantwoorden. Bij vraag twee wordt voor drie verwijswoorden gevraagd waar ze naar verwijzen. Denk er dus om dat die drie verwijsvragen dus samen vraag twee zijn."

2. Modeling. "Meestal zien we dat verwijswoorden naar één woord verwijzen. Bijvoorbeeld 'hij' verwijst vaak naar een naam of persoon. Soms verwijst een verwijswoord ook naar een

situatie of een andere uitleg. Kijk bijvoorbeeld naar bladzijde 56. De laatste zin van de dikgedrukte alinea is: ‘Dat heeft te maken met je smaak’. Als ik wil weten waar ‘dat’ naar verwijst, lees ik de hele alinea.” **Lees de eerste alinea van bladzijde 56 voor.** “Dat lijkt te verwijzen naar de hele zin ervoor. Dat vul ik dus even in in de zin: ‘Dat niet iedereen hetzelfde lekker vindt heeft te maken met je smaak’. Dat lijkt te kloppen. ‘Dat’ verwijst in dit geval dus naar ‘Niet iedereen vindt hetzelfde lekker’. **Geef de leerlingen even de tijd om de teamopdrachten te plannen.**

3. Zelfstandig lezen: blz. 55 t/m 67, memo’s plakken op mogelijke antwoorden op de vragen.

**tijd
klaar**

10 minuten

woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten.

4. Maatjeswerk: memo’s vergelijken, bespreken wat het beste antwoord op de vraag is.

**tijd
klaar**

10 minuten

alvast bezig met de teamopdrachten, duo-lezen: blz. 64 t/m 67.

5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd

20 minuten

GH

6. Groep. Laat de teams vertellen wat ze als teamantwoord hebben op de verwijswaardigheden. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.

///

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH	<p>1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg over de samenwerking en de planning, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten en het samenwerken. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan de samenwerkingvaardigheid die de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.</p>
GH ///	<p>2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek en op de woordmuur willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.</p>
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - samenwerkingvaardigheid - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten
spel	<p>Brain Game naar keuze</p>

Les 7

- Lesdoel:**
- De leerlingen zelf een opzoekvraag bedenken bij de tekst.
  - De leerlingen kunnen het hoofdstuk 'Waarom je best zonder vlees kan' kort samenvatten.

- Materialen:**
- 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!', blz. 69 t/m 77
  - teamboekje, les 6-10
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
  - woorden van de week
  - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 6 hebben we de eerste zelfgekozen woorden op de woordmuur geschreven. Ook heb ik zelf twee woorden op de muur gezet. Vandaag vullen we de woordmuur verder aan. Let ook vandaag dus goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek. Als je nog niet alle woorden hebt opgezocht in het woordenboek, kun je daar vandaag mee verder."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen zelf een opzoekvraag bij de tekst bedenken en ze kunnen het hoofdstuk 'Waarom je best zonder vlees kan' kort samenvatten.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 6 hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag staan er weer vragen in het teamboekje die jullie moeten invullen. We gaan vandaag zelf een vraag bij de tekst bedenken én we moeten een hoofdstuk samenvatten in maximaal drie zinnen."

- 2. Modeling.** "We zijn gewend om een ideeënboom in te vullen over één hoofdstuk en daar een samenvatting te schrijven. De hoofdstukken in dit boek zijn echter heel erg kort. Een hele ideeënboom invullen lijkt daarom niet nodig. Om een hoofdstuk te kunnen samenvatten ga ik nu dus proberen om memo's te plakken en van die informatie een samenvatting te maken, zonder de tussenstap van een ideeënboom te gebruiken. Mocht je het nou toch fijn vinden, kun je altijd een ideeënboom erbij maken. Het is belangrijk dat ik tijdens het lezen memo's plak op de belangrijkste informatie. Ik lees de eerste alinea van 'Waarom je best zonder vlees kan'." **Lees de eerste alinea van bladzijde 74 voor.** "Dit is vooral een inleiding, maar ik zie hier nog niet informatie die superbelangrijk is. Ik plak hier dus nog geen memo's. Zo ga je elke alinea bij langs. Wees kritisch op wat je leest en maak keuzes in wat belangrijk is en wat niet."

Geef de leerlingen even de tijd om de teamopdrachten te plannen.

- 3. Zelfstandig lezen:** blz. 69 t/m 77, memo's plakken op mogelijke sleutelwoorden en details.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten

- 4. Maatjeswerk:** memo's vergelijken en bespreken.

tijd 10 minuten

klaar alvast bezig met de teamopdrachten, duo-lezen: blz. 74 t/m 77.

- 5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.**

tijd 15 minuten

GH 6. Groep. Laat de teams vertellen welke vraag ze bedacht hebben. Stimuleer de leerlingen
/// om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.
 Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH 1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling
 vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht
 klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet
 voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops
 geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk
 samenwerkingvaardigheid de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen
 helpt om de teamopdrachten goed te maken.

/// 2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de
 teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen
 zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op
 de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden.
 Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.

terugblik - woorden van de week
 - teamopdrachten
 - punten en feedback

voorblik - woorden van de week
 - teamopdrachten

spel Brain Game naar keuze

Les 8

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen het hoofdstuk 'Waarom je soms misselijk bent' kort samenvatten.
  - De leerlingen kunnen het hoofdstuk 'Waarom een koelkast van levensbelang is' kort samenvatten.

- Materialen:**
- 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!', blz. 78 t/m 91
  - teamboekje, les 6-10
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten met vragen beantwoorden en samenvatten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten met samenvatten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "In de vorige les hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden heb ik voor jullie gekozen, maar de laatste woorden kiezen jullie weer zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen de hoofdstukken 'Waarom je soms misselijk bent' en 'Waarom een koelkast van levensbelang is' kort samenvatten.

- 1. Uitleg.** "Ook deze les gaan we weer hoofdstukken kort samenvatten. Daarbij mag je maximaal drie zinnen gebruiken. Dat is dus niet zoveel. Wees dus heel kritisch in het kiezen wat je belangrijk genoeg vindt om te vermelden en wat niet." **Geef de leerlingen even de tijd om de teamopdrachten te plannen.**
- 2. Zelfstandig lezen: blz. 78 t/m 91, memo's plakken op informatie**
tijd 10 minuten
klaar woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten
- 3. Maatjeswerk: memo's vergelijken, bespreken welke informatie geschikt is, duo-lezen: blz. 90 t/m 91.**
tijd 10 minuten
klaar woorden van de week, alvast bezig met de teamopdrachten
- 4. Team. Teamopdrachten. Plannen en uitvoeren van de opdrachten.**
tijd 10 minuten
- 5. Groep. Laat de teams vertellen wat ze in hun samenvatting van het hoofdstuk 'Waarom een koelkast van levensbelang is' hebben opgeschreven.**
GH
/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH	<p>1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.</p> <p>2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten.</p>
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - introductie schrijfoopdracht
spel	Brain Game naar keuze

Les 9

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!', blz. 92 t/m 101
- toetsboekje, week 2 (les 9)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 92 t/m 101 en maken van de vragen.
tijd 20 minuten
klaar woorden van de week afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**
→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een hoofdstuk aan het boek toevoegen.

1. Ophalen van kennis. "Het boek presenteert een heleboel weetjes over eten en je lijf. Wij gaan daar deze week een weetje aan toevoegen, door een nieuw hoofdstuk te schrijven."
2. Opdracht. "We gaan een nieuw hoofdstuk schrijven met daarin een weetje binnen het thema 'eten en je lijf'. Dat kan dus nog van alles zijn, maar het moet natuurlijk niet al aan bod zijn geweest binnen het boek. Een onderdeel over je lijf wat bijvoorbeeld nog niet aan bod is geweest is sporten of misschien wil je het hebben over operaties. Ook iets anders kan natuurlijk. Vandaag ga je met je team alvast bedenken over welk onderwerp je iets wil vertellen in het nieuwe hoofdstuk. Je bedenkt dan al de titel van het hoofdstuk."

tijd 10 minuten
klaar informatie opzoeken over het onderwerp.
/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

terugblik - toets
- voorbereiding op de schrijfpdracht
- punten en feedback

vooruitblik - schrijfpdracht
- inleveren van teamwoordenboek
- team van de week

spel **Brain Game naar keuze**

Les 10

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een hoofdstuk aan het boek toevoegen.

Materialen: - 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken!', blz. 102 t/m 105
- teamboekje, les 6-10

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding op schrijfopdracht

vooruitblik - schrijfopdracht
- inleveren woordlijsten
- team van de week

TEAMOPDRACHTEN: AFMAKEN VAN DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een hoofdstuk aan het boek toevoegen.

1. Uitleg. "Vandaag hebben jullie de tijd om de opdrachten af te maken, maar we hebben ook de schrijfopdracht. Tijdens les 9 hebben we daar een begin mee gemaakt en vandaag gaan jullie het afmaken. Jullie hebben al overlegd hoe je het gaat aanpakken. Als dat nog niet helemaal duidelijk is, moeten jullie nog even overleggen wie in jullie team wat gaat doen. Aan het eind van de les laat ieder team aan de groep weten welk weetje ze uitgezocht hebben."

2. Opdracht. "Lees in het teamboekje de opdracht nog eens door en verdeel de taken. Help elkaar en maak de opdrachten helemaal af."

tijd 30 minuten

klaar maak een extra bladzijde of bedenk een nieuw weetje

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

3. Presentatie van het verhaal. "Jullie gaan nu als team presenteren welk weetje jullie hebben uitgezocht en wat er in het hoofdstuk staat. Overleg hoe jullie dat gaan doen en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep."

tijd 5 minuten

4. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.

tijd 10 minuten

5. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") **voor de volgende week.**

tijd 5 minuten

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

tip Noteer in welke mate het de teams gelukt is om aan de eisen van de schrijfopdracht te voldoen.

AFRONDING

1. Woorden van de week. "Deze week hebben jullie zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit teamwoordenboek leveren jullie vandaag in en daar kun je ook punten voor krijgen."

///

2. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat het ... team elkaar goed hielp. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”

Vieren van het resultaat. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op en het team met de meeste punten is volgende week ‘team van de week’.

3. Vooruitblik. “Volgende les beginnen we met een nieuw boek.”

Antwoorden teamboekje
LES 1-10

LES 1-5

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Een vezel is een lang dun deeltje in bijvoorbeeld vlees, planten en brood.</p>
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Een lang dun deeltje in bijvoorbeeld vlees, planten en brood.</p>
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) <p>Voorbeeld: Deeltje in eten.</p>
Opdracht 3	Antoniemen
	<p>Betekenis smeug: Smeug is iets eetbaars wat lekker zacht en een beetje vet is.</p> <p>Betekenis taai: Moeilijk te breken, te snijden of te scheuren.</p> <p>Deze woorden zijn niet precies het tegenovergestelde van elkaar.</p> <p>Deze woorden zijn geen antoniemen.</p>
Opdracht 2	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit De betekenis is goed en duidelijk omschreven Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
Opdracht 3	Per teamwoordbon
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord)
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord)
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis)

Antwoorden bij de teamvragen – Voorspellen	
Opdracht 1	In het boek 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken' staan heel veel weetjes over eten en je lijf, zoals te zien is op de voorkant van het boek. Voorspel wat jullie gaan leren over eten en je lijf.
Woordweb	1 punt per juist genoemd woord.
Opdracht 2	De titel van het boek is 'Waarom je eigen scheten soms niet zo erg stinken'. Voorspel wat het antwoord hierop is.
Voorspelling	Ter beoordeling van de leerkracht.
Na het lezen	Ter beoordeling van de leerkracht. Het goede antwoord: Je raakt gewend aan geuren die je vaker ruikt. Als je iets vaker ruikt, vind je het automatisch minder vies. Onverwachte geuren vind je viezer. Je hebt er als het ware dus al op gerekend.
Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 3	Op bladzijde 19 zie je een afbeelding waarop een jongen en hamburger voor zich heeft en waarboven tekst staat. Leg uit wat je op het plaatje ziet. Maak daarbij duidelijk waarvoor de groene en de blauwe delen staan.
Antwoord	Dit is wat je ziet op de afbeelding op bladzijde 19: Je ziet een jongen die graag een hamburger wil eten omdat het er zo lekker uitziet, maar hij zit eigenlijk al vol. <u>Dit is waar de groene delen voor staan:</u> De groene stukjes geven aan wat het honger- en verzadigingscentrum in zijn hersenen zegt, namelijk: niet eten, want je zit vol. <u>Dit is waar de blauwe delen voor staan:</u> De blauwe delen laten zien dat het hongergevoel van de jongen automatisch wordt aangewakkerd doordat hij iets lekkers ruikt.
Opdracht 4	Leg in eigen woorden uit wat <i>peristaltiek</i> is en waar het goed voor is
Antwoord	Peristaltiek is de knijpende beweging in je darmwand om de dikke brij door de darmen vooruit te duwen. Dit is goed voor de stoelgang, anders blijft je voedsel altijd op dezelfde plek en orden de voedingsstoffen er niet goed uitgehaald.
Opdracht 5	Leg in eigen woorden uit waarom wetenschappers zeggen dat je eigen plas drinken nergens goed voor is, behalve als je zonder water in de woestijn probeert te overleven.
Antwoord	Het drinken van je eigen plas is niet gevaarlijk, maar alle bruikbare stoffen zijn er al uitgehaald door je lichaam. Het heeft normaal dus niet zoveel zin om het te drinken. Als je in de woestijn bent en geen water hebt, kan het wel waardevol zijn. Dan krijg je namelijk in ieder geval nog vocht binnen om je lichaam goed te laten functioneren. Je lichaam heeft namelijk wel bijna drie liter vocht per dag nodig.
Opdracht 6	Leg in eigen woorden uit waarom je niet elke dag hetzelfde kunt eten.
Antwoord	Je lichaam vraagt om verschillende voedingsstoffen. Alles wordt namelijk ergens anders voor gebruikt. Het is dus belangrijk dat je van alle verschillende stoffen genoeg binnen krijgt om zo ook alle onderdelen van je lichaam goed te laten werken.

Antwoorden bij de schrijfopdracht (max. 100 punten per opdracht)	
100 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De leerlingen hebben goede aandachtspunten uit de tekst gehaald (bv. gevarieerd eten en de schijf van vijf). • De leerlingen hebben de aandachtspunten goed toegepast in het voedingsplan. • Het voedingsplan is realistisch. • Het voedingsplan is netjes en overzichtelijk ingevuld.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De leerlingen hebben redelijke aandachtspunten uit de tekst gehaald (bv. gevarieerd eten en de schijf van vijf). • De leerlingen hebben de aandachtspunten enigszins toegepast in het voedingsplan. • Het voedingsplan is realistisch. • Het voedingsplan is redelijk netjes en overzichtelijk ingevuld.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De leerlingen hebben redelijke aandachtspunten uit de tekst gehaald (bv. gevarieerd eten en de schijf van vijf). • De leerlingen hebben de aandachtspunten niet altijd goed toegepast in het voedingsplan. • Het voedingsplan is aardig realistisch. • Het voedingsplan is niet netjes en overzichtelijk ingevuld.

LES 6-10

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Een knol is het deel van een wortel of stengel van een plant met de vorm van een bol.</p>
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Het deel van een wortel of stengel van een plant met de vorm van een bol.</p>
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) <p>Voorbeeld: Een deel van een plant met de vorm van een bol.</p>
Opdracht 2	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit • De betekenis is goed en duidelijk omschreven • Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. • De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden

Antwoorden bij de teamvragen – Vragen stellen (max. 100 punten per vraag)	
Vraag 1	Waarom proef je niet alleen met je tong, maar ook met je ogen?
Antwoord	Door wat je ziet heb je een bepaalde verwachting erbij. Als er iets anders aan is, zijn je hersenen in de war. Als iets dan anders smaakt dan wat jij bedacht hebt op basis van wat je ziet, vind je het vies. Ook al zou je het met de goede verwachting wel lekker gevonden hebben.
Soort vraag	Dit is een opzoekvraag. Het antwoord op de vraag is te geven door de tekst op bladzijde 58 en 59 te lezen.
Vraag 2	Verwijswoorden
Antwoord	'daardoor' verwijst naar dat kinderen veel meer smaakpapillen hebben dan volwassenen (in de zin ervoor).
	'daar' verwijst naar bittere stoffen in de natuur (in de zin ervoor).
	'dat' verwijst naar dat je bijna niet meer kunt stoppen met eten als je eenmaal begonnen bent aan chips.
Soort vraag	Dit is een opzoekvraag, want de informatie staat in de tekst.
Vraag 3	Bedenk zelf een opzoekvraag.
Antwoord	<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i>
Soort vraag	<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i>

Antwoorden bij de teamvragen – Samenvatten (max. 100 punten per vraag)	
Vraag 4	Vat 'Waarom je best zonder vlees kan' kort samen.
Antwoord	<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i> Voorbeeld: Vlees bevat allerlei nuttige voedingsstoffen, zoals eiwitten, vitaminen en ijzer. Deze stoffen zitten ook in andere, plantaardige producten. Plantaardige eiwitten zijn wel moeilijker op te nemen dan dierlijke, daarom moet je ze wel goed combineren.
Vraag 5	Vat 'Waarom je soms misselijk bent' kort samen.
Antwoord	<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i> Voorbeeld: Misselijkheid ontstaat vaak als je iets verkeers gegeten hebt of als er bacteriën of virussen in je lijf zitten die daar niet thuishoren. Je lijf wil dat dan opruimen en het braakcentrum wordt dan actief. Bij het spugen trekken je maag en middenrif samen waardoor je eten teruggeduwd wordt door je slokdarm naar buiten.
Vraag 6	Vat 'Waarom een koelkast van levensbelang is' kort samen.
Antwoord	<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i> Voorbeeld: Besmettelijke of bedorven voedsel kan ervoor zorgen dat je ziek wordt. Bacteriën en schimmels kunnen zich minder snel voortplanten in de koelkast of vriezer door de kou, waardoor je eten langer goed blijven. Het is alsnog belangrijk om de houdbarheidsdatum goed in de gaten te houden en je handen schoon te houden als je met eten werkt.

Antwoorden bij de schrijfpdracht (max. 100 punten)	
100 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het onderwerp van het hoofdstuk past binnen het thema 'eten en je lijf'. • Het hoofdstuk heeft een passende titel die begint met 'Waarom ...'. • De informatie in het hoofdstuk is kloppend en geeft antwoord op het vraagstuk. • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De zinnen zijn compleet en goed geschreven.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het onderwerp van het hoofdstuk past redelijk binnen het thema 'eten en je lijf'. • Het hoofdstuk heeft een niet geheel passende titel die begint met 'Waarom ...'. • De informatie in het hoofdstuk is kloppend en geeft deels antwoord op het vraagstuk. • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De zinnen zijn compleet en goed geschreven.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het onderwerp van het hoofdstuk past redelijk binnen het thema 'eten en je lijf'. • Het hoofdstuk heeft een niet (geheel) passende titel die begint met 'Waarom ...'. • De informatie in het hoofdstuk is deels kloppend en geeft deels antwoord op het vraagstuk. • De stappen van het stappenplan zijn deels gevolgd. • De zinnen zijn niet compleet en goed geschreven.

Antwoorden bij de toetsen
Les 4-9

ANTWOORDEN TOETS LES 4

'Het Heelal' - Daniëlle Futselaar

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	C
	2	A
	3	B
	4	D
	5	Nee, want de stoffen die in wortels zitten om goede ogen te hebben zitten ook in andere voeding, zoals boerenkool of sinaasappels.
WS	6	De wasem is zichtbare damp.
	7	Smeuig is iets eetbaars wat lekker zacht en een beetje vetzig is.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	B
	10	C

ANTWOORDEN TOETS LES 9

'Het Heelal' - Daniëlle Futselaar

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	C
	2	C
	3	D
	4	B
	5	1. Sprinkhanen zitten boordevol eiwitten, ijzer en vitamine B. 2. Sprinkhanen eten is beter voor het milieu dan koeinvlees.
WS	6	De knol is het deel van een wortel of stengel van een plant met de vorm van een bol.
	7	Onweerstaanbaar is heel aantrekkelijk, waar je wel van móet houden.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	A
	10	D

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is het werk van Success for All-Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden leerkrachten die toestemming hebben vanuit Success for All – Nederland om met het programma te werken.
